

KÜLKERESKEDELEM.

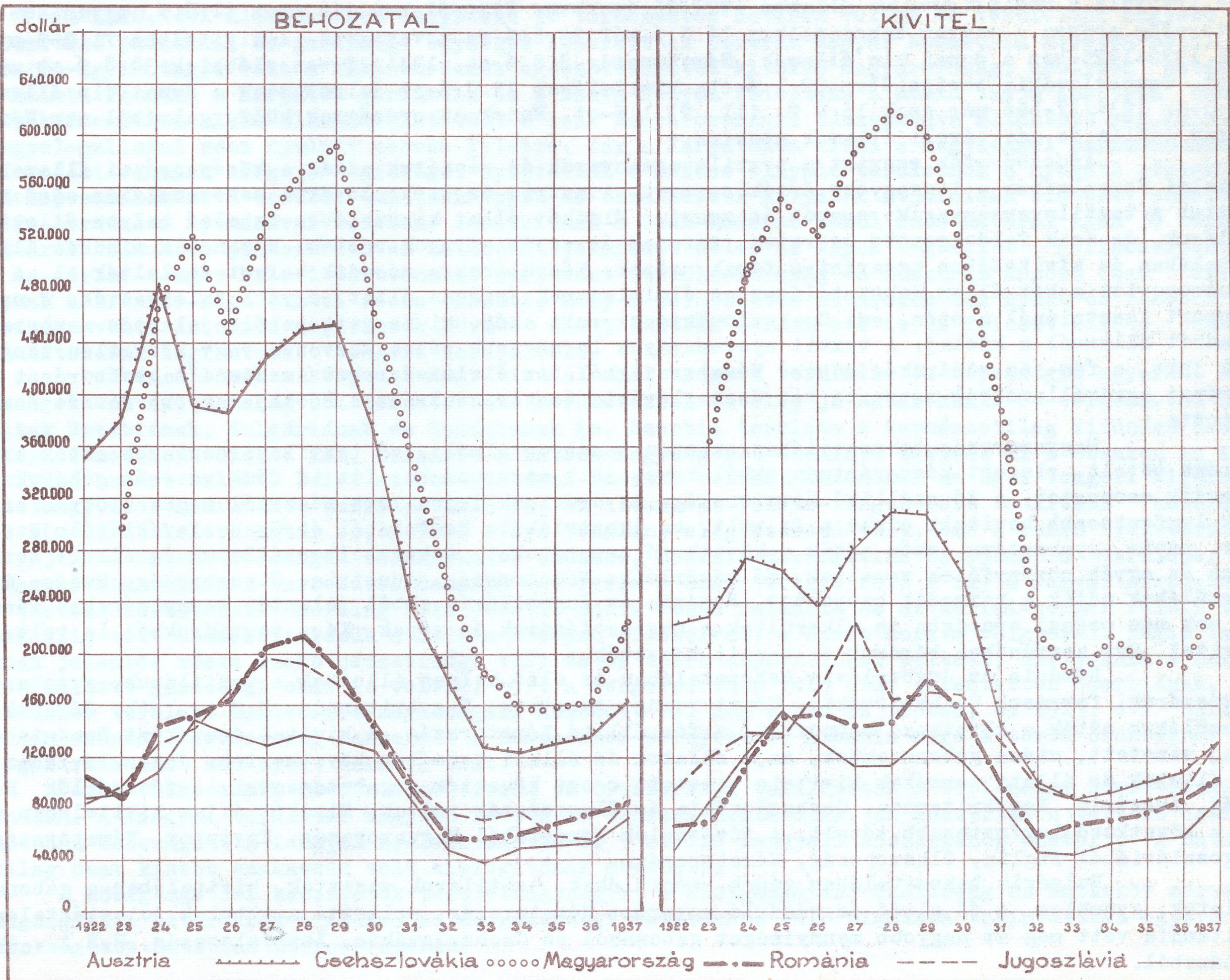
Középeurópát az 1919/20. évi határok sokkal kisebb politikai és vámterületekre osztották szét, mint volt annakelőtte. Ennek eredménye az lett, hogy a régen belforgalomként lebonyolódó árucserének egy jó része külkereskedelmi forgalomná lett, mert államhatárt kellett átlépnie az árunak sok helyen ott, ahol régen nem volt határ. A külkereskedelmi forgalomnak erős megnövekedése volt tehát várható az első világháború után. De nem ez történt. Az egyes országok egymástól elzárkóztak és a régi kikapcsolt és természetes forgalmi irányokat mesterségesen megváltoztatni, esetleg a forgalmat teljesen megszüntetni igyekeztek. A mezőgazdaság pangása az agrárállamokban, az ipar stagnálása és visszafejlődése az ipari államokban a lakosság vásárlóképességét itt is, ott is csökkentette, ami szintén a külkereskedelmi forgalom zsugorodására vezetett. Azok a középeurópai államok sem keresték egymással a szoros gazdasági összeköttetést, amelyek politikai szövetségre léptek /kisantant/.

Jóval az első nagy háború befejezése után az 1920-as évek közepén indult csak meg jelentősebb forgalom a középeurópai államok között; ebből az időből származnak az első rendes kereskedelmi szerződések. A gazdasági világválság ezt az induló csereforgalmat lefékezte. A krízisben a politikailag egymásharagított kis államok mint ellenségek állottak szemközt és kölcsönös csereforgalmukat az elviselhető minimumra csökkentették. Mindegyik másfelől, nem a szomszédból igyekezett szükségleteit fedezni a messze keresett piacokat árufeleslegeinek. Ezzel ki is szolgáltatták magukat gazdaságilag az európai nagyhatalmaknak; ki erre, ki arra.

A középeurópai államok %-os részesedése egymás külkereskedelmi forgalmában az 1934/37. évek átlagában.

A felül megnevezett államok részesedése az alul megnevezettek külkereskedelmében

	Ausztria	Csehszlovákia	Magyarország	Románia	Jugoszlávia	Bulgária	Előbbiektől együtt	Németország	Olaszország	Anglia	U.S.A.	Egyéb országok
Behozatal												
Ausztria	-	12.2	9.7	6.7	7.3	0.8	36.7	16.6	4.9	4.5	5.9	31.4
Csehszlov.	4.6	-	1.8	4.1	4.1	0.7	15.4	17.3	2.3	5.8	6.8	52.4
Magyarorsz.	19.1	5.8	-	11.4	4.9	0.4	41.6	23.5	8.3	5.2	7.5	13.9
Románia	10.4	12.8	5.0	-	0.6	0.1	28.9	25.5	5.4	11.0	0.6	28.6
Jugoszlávia	11.1	12.9	3.0	1.8	-	0.2	29.0	23.4	8.8	8.8	6.2	23.8
Bulgária	4.8	2.5	1.4	3.3	0.4	-	16.4	53.3	3.6	4.9	2.0	19.8
Együtt	8.5	5.0	5.6	3.7	3.1	0.8	26.7	21.2	5.0	6.3	5.6	35.2
Kivitétel												
Ausztria	-	7.3	10.2	6.3	5.7	1.2	30.7	15.5	13.3	5.2	2.1	33.2
Csehszlov.	11.3	-	1.9	4.7	4.5	0.7	23.1	16.2	2.4	7.8	8.2	42.3
Magyarorsz.	19.0	4.2	-	4.8	2.4	0.4	30.8	23.3	12.0	5.9	2.2	25.8
Románia	9.0	6.9	5.5	-	1.1	0.6	23.1	17.8	8.7	10.6	0.8	39.0
Jugoszlávia	14.5	10.8	3.9	0.8	-	0.3	30.3	20.2	11.8	7.0	4.8	25.9
Bulgária	4.1	2.3	1.2	0.3	0.6	-	11.1	45.3	5.9	9.1	2.4	26.2
Együtt	5.6	8.2	4.4	3.9	3.2	0.5	25.8	19.1	8.0	7.5	4.4	35.2

A közép-európai államok Németországgal bonyolítottak le legnagyobb külkereskedelmi forgalmat. Az egymással való kereskedelem idővel mind jelentéktelenebbre zsugorodott. Magyarország behozatalának 60.9 %-a irányult a másik öt dunai kis államba 1922/25 években, 1934/37-ben már csak 41.6 %, ugyanazon időben Németország aránya a magyar behozatalban 14.6 %-ról 23.6 %-ra növekedett. A kivitelben 71.2 %-ot jelentettek 1922-1925-ben a dunai kis államok, Németország 8.8 %-ot, 1934/37-ben előbbiek 30.8 %-ot, utóbbi 23.3 %-ot. Csehszlovákia bevitelében 22.1 %-ot, kivitelében 35.9 %-ot jelentettek a dunai kis államok 1922-25-ben, 1934/37-ben már csak 15.4 %, ill. 23.1 %-ot. Ennek az országnak külforgalmából nem Németország, hanem Anglia és más távoli államok nyertek.

Árucsoportok szerint a textilnyersanyagok és készárúk adták a közép-európai államok külkereskedelmi forgalmában a legnagyobb értékösszeget. Ausztria és Csehszlovákia behozatalában első helyen állottak a textilnyersanyagok: gyapot és gyapjú. Mindkét állam kivitelében is első helyen állottak a textilárúk, de ezek feldolgozott szövetek, vásznak és egyéb anyagok voltak. Ugyancsak mindkét állam behozatalában és kivitelében egyaránt a fémek, gépek, készülékek a második helyet foglalták el. A harmadik árucsoportot a két állam behozatalában az élelmiszerek /gabona, állat, egyéb/ jelentették. A negyedik csoport Ausztriánál a szén, ami Csehszlovákiának volt elég, ki is vitt belőle jelentős mennyiségben, majd mindkét államnál a kőolaj. A textil nyersanyagok legnagyobb része közvetve vagy közvetlen tengerentúlról jött, a fém- és vasárúk, gépeké Németországból. Az élelmiszereket Ausztria nagyobb részt a közép-európai agrárállamokból szerezte be, Csehszlovákia tengerentúlról. A kőolaj nagyobb részét Románia szállította.

Magyarország behozatalában szintén tengerentúlról jövő textilnyersanyagok adták a legnagyobb értékű tételt, viszont készgyártmányokból kevés jött az országba. Itt is fém- vas- és géparúk adták a második csoportot, a fő szállító Németország. Az erdeinek legnagyobb részétől megfosztott ország harmadik legfontosabb beviteli cikke a fa volt, ez Ausztriából, Romániából és Csehszlovákiából jött. Kőolaj, bőr, papír, gyarmatáru, szén adták a következő csoportokat. A kivitelben állatok és állati termékek, gabona és egyéb növényfélék vezettek, fő vásárlók: Németország, Ausztria, Olaszország, Svájc. Gépek és készülékek adták a harmadik csoportot, Románia és Jugoszlávia ebből jelentős mennyiségeket vásároltak, de sok más messzi országba is elkerültek a magyar fémárúk és gépek. Kész textilárúkból is volt jelentős kivitel. Ezt sorrendben bőrárúk és bauxit követték.

Románia és Jugoszlávia behozatalában is első helyen állottak a textilárúk, azonban főként a készárúk, forrásuk Csehszlovákia, Németország, Ausztria, Nagybritannia, U.S.A., stb. Fémárúk, gépek, készülékek adták a következő csoportot, a főszállító Németország. A kivitel áruai közt Romániában a kőolaj vezetett, utána gabonaneműek, majd állatok és állati termékek következtek, Jugoszláviában viszont az állatok és állati termékek kivitele vezetett s ezt követték a gabonaneműek. A fővásárlók Németország, Ausztria, Nagybritannia, Csehszlovákia és Olaszország voltak. Mindkét állam kivitelében a fa adta a következő legfontosabb tételt. A fővásárlók Romániából Magyarország, Egyiptom, Németország, Anglia; Jugoszláviából Anglia, Olaszország, Németország.

Bulgária behozatalában gépek, készülékek, textilárúk vezettek, kivitelében a gabona, dohány, állatok, gyümölcs. A fő eladó és vásárló egyaránt Németország, mellette a többiek jelentéktelenek. Nagybritannia vett még át nagyobb mennyiséget gabonából és Csehszlovákia, Lengyelország, U.S.A., Ausztria dohányból.